

[Česko emise EU summit](#)

Úspěch summitu o klimatu určí až cena povolenek

[Silvie Housková](#)

27. 10. 2014 (poslední aktualizace 08:45)

- Splnit závazek o snížené produkci emisí bude nákladnější právě pro nové členy EU, které žijí především z těžkého průmyslu. Mezi tyto státy patří i Česká republika.
- Výsledkem jednání je přístup k dotacím z fondu solidarity, odkud by Česko mohlo v letech 2021 až 2030 získat až 70 miliard korun.
- Existují ale ještě i další možnosti finanční náhrady, o které můžeme žádat.

Emise, ilustrační foto.

autor: Archiv HN

Vyjednávání na bruselském summitu k energeticko-klimatickému balíčku se zvrhlo v boj o kompenzace. Členské země Evropské unie se shodly, že do roku 2030 sníží emise oxidu uhličitého o 40 procent oproti roku 1990. Splnit tento cíl bude ale hlavně pro nové členské státy, které mají na svém území těžký průmysl, daleko nákladnější než pro ostatní země.

Státy střední a východní Evropy, včetně Česka, si proto snažily vyjednat co největší náhrady, které jim pomohou potřebné investice do průmyslu financovat.

"Nalezli jsme podle mého názoru spravedlivý a vyvážený kompromis. Poskytuje jistotu pro ochranu životního prostředí, ale dává také šanci na udržení

konkurenceschopnosti průmyslu a na budoucí investice," řekl po jednání, které se vedlo dlouho do noci, premiér Bohuslav Sobotka.

Česku se společně se státy visegrádské čtyřky podařilo vyjednat pro roky 2021 až 2030 fond solidarity, ze kterého mohou čerpat pouze země s nižším HDP. Jen z něj by tak mohlo podle odhadu vlády získat 50 až 70 miliard korun. Lídři osmadvacítky navíc pro tyto státy vytvořili ještě další fond - pro modernizaci ekonomiky, do něhož poputují další dvě procenta z výnosu prodeje emisních povolenek. Také z něj může Česko čerpat. Všechny země EU pak mohou získat peníze ještě z fondu pro inovace.

"Co se podařilo dohodnout, je určitě úspěch. Je na tom vidět, že se na dohodě čeští vyjednávači podíleli už od začátku a drželi se v hlavním proudu," ocenil člen představenstva společnosti ČEZ Ivo Hlaváč závěry summitu. Co přesně se Česku podařilo dohodnout, bude ale podle něj záležet až na budoucím vývoji.

Klíčové emisní povolenky

"Kolik opravdu Česko dostane, bude záviset na ceně emisních povolenek," vysvětlil Pavel Zámyslický, ředitel odboru energetiky a ochrany klimatu ministerstva životního prostředí. Kolik bude ve fondech peněz, totiž závisí na tom, kolik získá EU z prodeje povolenek.

Podle odhadů HN, vypočítaných na základě čísel z ministerstva, by z fondu pro modernizaci ekonomiky mohlo Česko získat dalších asi 13,5 miliardy korun. Kalkulace přitom počítá s cenou povolenky 20 eur, stejně jako česká vláda. Systém obchodování s emisními povolenkami je ale v krizi: ze 30 eur v roce 2008 cena klesla na současných šest eur. Při stávajících cenách by tak mohlo Česko získat až o dvě třetiny méně, než odhaduje.

Státy a firmy se teď proto upínají k reformě obchodování s povolenkami. "Pokud na něčem mezi členskými státy panuje stoprocentní shoda, tak je to nutnost neopakovat chyby z minulosti a zajistit, že trh s povolenkami bude skutečně fungovat," ujistil státní tajemník pro evropské záležitosti Tomáš Prouza. S reformou by měl vzniknout speciální mechanismus, který by vyrovnával nabídku a poptávku. "Na trhu by byl vždy jen určitý počet povolenek. Pokud by jich bylo více, stáhly by se do takzvané stabilizační rezervy. A naopak při nedostatku by se z ní zase na trh vracely," popsál expert společnosti ČEZ Ondřej Boreš.

Výzkumná skupina Thomson Reuters Point Carbon odhaduje, že se díky reformě může cena povolenky do roku 2030 vyšplhat až na 48 eur. V takovém případě by Česko mohlo získat na povolenkách naopak daleko více, než teď počítá.

Podle Jana Pravdy, zakladatele společnosti Pravda Capital Trading, která z emisními povolenkami obchoduje, je ale odhadování ceny povolenky naprosto

bezvýznamné: "Nemá cenu o tom přemýšlet v hodnotách povolenky v roce 2021 nebo 2030, to je pošetile spekulativní. Povolenka jako taková je velmi riziková a při této míře rizika je cena šest eur více než adekvátní."

NA ČEM SE SHODLI:

Snížení emisí oxidu uhličitého o 40 % (závazný cíl na úrovni států). Český průmysl se obává, že nedostane dostatek kompenzací pro inovace a kvůli vyšším cenám energií a penězům na modernizaci přestane být konkurenceschopný.

Získávat 27 % energie z obnovitelných zdrojů (závazný cíl na evropské úrovni). Energie z obnovitelných zdrojů ovšem není stálá a její zavádění zvyšuje ceny energií. Česká republika chce navíc získávat více energie z jádra. Do konečné dohody summitu proto protlačila, že každá země má právo si svůj energetický mix určovat sama.

Zvýšit energetickou účinnost o 27 % (nezávazný, pouze dobrovolný cíl). Stavební firmy se ovšem obávají nejistoty. Nezávazný cíl se nemusí dodržovat, a proto hrozí, že klesne podpora například zateplování budov, což je jedna z cest, jak energetickou účinnost zvýšit. Díky zateplování zároveň proudí do stavebního byznysu až 21 miliard korun ročně.

Kolik peněz Česko z fondů získá, bude navíc záležet také na jeho schopnosti peníze z fondů čerpat.

Záleží, co řekne Čína a USA

Státy EU se v rámci energeticko-klimatického balíčku dohodly ještě na dvou dalších cílech: do roku 2030 získávat 27 procent energie z obnovitelných zdrojů a zvýšit energetickou účinnost o 27 procent.

Podle premiéra Sobotky bude modernizace české ekonomiky stát v příštích letech stovky miliard korun. Tyto peníze ale podle něj nelze počítat pouze jako náklady, ale zároveň jako investice: "Když si uvědomíme, že ve všech zemích bude snaha o snižování energetické náročnosti, tak my nemůžeme zaostat. Pokud bychom neinvestovali do snížení náročnosti našeho průmyslu, tak bychom v příštích letech ztratili konkurenceschopnost."

I když je vyjednaná dohoda podle viceprezidenta Svazu průmyslu a dopravy Jana Rafaje rozumná, bude podle něj záležet hlavně na tom, co se dohodne příští rok na celosvětové konferenci o klimatu v Paříži. "Pokud by zbytek světa, zejména Čína a USA, nenásledoval kroky Evropské unie, jednalo by se pouze o další snížení konkurenceschopnosti EU. Navíc také hrozí, že se výroba energeticky náročných produktů jen přesune někam jinam," uvedl Rafaj.

Dohoda z minulého týdne s možným neúspěchem pařížské schůzky počítá. Hned v úvodu se totiž píše, že cíle klimaticko-energetického balíčku mohou být po jejím konání přehodnoceny. Změnit se mohou ale také druhým směrem, v ještě ambicióznější.

Silvie Housková